

ISSN 2311-8164

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Мукачівського державного університету



№ 22(17)' 2017

ISSN 2311-8164

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ЖУРНАЛ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

№ 22 (17)'2017

МУКАЧЕВО
2017

УДК 001 (05)

**Науковий вісник Мукачівського
державного університету:**
журнал наукових праць
Випуск 22 (17) 2017

Заснований у 2006 р. Виходить двічі на рік

*Журнал зареєстровано та проіндексовано у
таких міжнародних науково-метричних
каталогах та базах даних:*

- **Index Copernicus (ICV 2015: 32.62)**
- **ResearchBib**
- **РИНЦ**

Головний редактор

Щербан Тетяна Дмитрівна – д.психол.н.,
професор, Заслужений працівник освіти України

Заступники головного редактора

Гоблик Володимир Васильович – д.е.н., доцент,
Заслужений економіст України

Товканець Ганна Василівна – д.пед.н., проф.

Відповідальний секретар

Лизанець Анжела Гейзівна – к.е.н., доцент

Редакційна колегія

Козарь Оксана Петрівна – д.т.н., доцент
(відповідальний за напрям «Природничі та
технічні науки»)

Березовська Лариса Іванівна – к.психол.н.,
доцент (відповідальний за напрям
«Гуманітарні та суспільні науки»)

Ліба Наталія Степанівна – к.е.н., доцент
(відповідальний за напрям «Економічні науки»)

Мілашовська Ольга Іванівна – д.е.н., професор
Проскура Володимир Федорович – д.е.н.,
професор

Лужанська Тетяна Юріївна – к.геогр.н., доцент
Моргун Алла Володимирівна – к.філол.н., доцент

Стегней Маріанна Іванівна – д.е.н., доцент
Фізеші Октавія Йосипівна – к.пед.н., доцент
Кабаций Василь Миколайович – к.фіз.-мат.н.,
доцент

Мовчан Катерина Миколаївна, директор
бібліотеки МДУ

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 14990-3962ПР від
05.03.2009 р.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 4916 від 16.06.2015

Засновник і видавець:

Мукачівський державний університет
Україна, 89600, Закарпатська область,
м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел. (03131) 2-11-09
факс (03131) 2-11-09
e-mail: nauka@msu.edu.ua

*Рекомендовано до друку та поширення
через мережу Інтернет Вченою радою
Мукачівського державного
університету,
(протокол № 19 від 25.05.2017 р.)*

*З 6 випуску «Науковий вісник
Мукачівського державного
університету»
має власну подвійну нумерацію*

**Науковий вісник
Мукачівського державного
університету** - журнал наукових
праць, який включає публікації
провідних науковців, практиків та
студентів, згруповані за трьома
напрямами (гуманітарні та суспільні
науки, природничі та технічні науки,
економічні науки), які висвітлюють
актуальні питання розвитку науки та
освіти.

Може бути корисним для
науково-педагогічних, інженерно-
технічних працівників, аспірантів та
студентів.

Науковий вісник Мукачівського державного університету : журн. наук. пр. / Ред.кол.:
Щербан Т.Д. (гол. ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2017. - № 22 (17). – 321 с.

ISSN 2311-8164

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

SCIENTIFIC BULLETIN

OF

MUKACHEVO STATE UNIVERSITY

JOURNAL OF SCIENTIFIC ARTICLES

ISSUE 22 (17)'2017

**MUKACHEVO
2017**

UDC 001 (05)

**Scientific Bulletin of Mukachevo State
University:
Journal of scientific articles
Issue 22 (17) 2017**

Founded in 2006, published twice a year

The journal has been registered and indexed in such international scientometric catalogs and databases:

- **Index Copernicus (ICV 2015: 32.62)**
- **ResearchBib**
- **PIHII**

Chief Editor

Shcherban Tetyana D. – Ph. D, professor,
Honored Worker of Education of Ukraine

Deputy of chief editor

Hoblyk Volodymyr – Ph.D, docent,
Honored Economist of Ukraine
Tovkanets Hanna – Ph.D, professor

Executive Secretary

Lyzanets Anzhela – Ph.D, docent

Editorial board

Kozar Oksana – Ph.D, docent
**(responsible for the direction of «Natural
and Engineering Sciences»)**

Berezovska Larysa – Ph.D, docent
**(responsible for the direction of
«Humanities and social sciences»)**

Liba Nataliya - Ph.D, docent **(responsible
for the direction of «Economic
sciences»)**

Milashovska Olha – Ph.D, professor
Proskura Volodymyr – Ph.D, professor
Luzhanska Tetyana – Ph.D, docent
Morhun Alla - Ph.D, docent
Stehney Marianna – Ph.D, docent
Fizeshi Oktaviya - Ph.D, docent
Kabatsiy Vasyl– Ph.D, docent
Movchan Kateryna - Director of MSU
library

Certificate of registration of
print media
Series KV number of PR 14990-3962 from
05.03.2009 p.

Certificate of subject of publishing
Series DK number 4916 from 06/16/2015

Founder and Publisher:

Mukachevo State University
Ukraine, 89600, Transcarpathian region,
Mukachevo, st. Uzhgorodska 26
Tel. (03131) 02.11.09
Fax: (03131) 02.11.09
email:nauka@msu.edu.ua

*Recommended for publication and
spreading through the Internet by the
Academic Council of
Mukachevo State University,
(protocol № 19 from 25.05. 2017.)*

*From 6 issue of «Scientific Bulletin of
Mukachevo State University»
has its own dual numbering*

**Scientific Bulletin of Mukachevo
State University** - the journal of scientific
articles, which includes the publication of
leading researchers, practitioners and
students grouped in three areas (humanities
and social sciences, natural and technical
sciences, economic sciences) that highlight
actual issues of science and education.

It may be useful for scientific-
educational, engineering and technical
personnel, graduate and students.

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет

2017. Випуск № 22(17)
Видається з 2006 р.

Зміст

ПРИРОДНИЧІ І ТЕХНІЧНІ НАУКИ

R. YA. Pelekh, S. M. Mentynsyky, M.I. Ihnatyshyn, YA. M. Pelekh. Investigation and analysis of the mathematical model of the kinetics of adsorption of substances by porous adsorbents using continued fraction.....	7
Д. М. Неспляк, Р. І. Тучапський, Т. В. Магеровська. Про одну чисельну схему розв'язування задач нестационарної термопружнопластичності.....	14
Р.В. Росул, П Чізар. Дослідження технологічних параметрів процесу розкрюювання деталей верху взуття.....	22
Ю. Ю. Жигуц, В. Ф. Лазар, Б. Я Хом'як. Перспективні технології засновані на комбінованих процесах.....	29

ГУМАНІТАРНІ І СУСПІЛЬНІ НАУКИ

N. Hertsovska, O. Biletska. The reasons of spreading the modern English language.....	41
А.В. Моргун. Социокультурный аспект билингвизма.....	46
В.І. Гарапко, М.Ю. Юрчило. Проблематика вживання термінологічної лексики в художніх текстах (на матеріалі роману Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і смертельні реліквії»).....	52
В.С. Варга, Н.А. Пензенік Агресивна поведінка студентів.....	57
Г. В. Товканець, А. М. Чекета. Прийоми розвитку педагогічної творчості майбутніх учителів.....	64
Л.І. Березовська. Дослідження внутрішньоособистісних конфліктів особистості у вітчизняній науці.....	72
М.В. Стопчак. Національно-культурне будівництво доби визвольних змагань (1917–1921 рр.) в радянській історіографії.....	78
М.О. Марценюк, Н.В. Миненок. Самотність як ресурс розвитку в юнацькому віці.....	87
М.О. Марценюк, Т.В. Газій. Дослідження самооцінки молодшого школяра.....	95
М.С. Барчій, Є.В. Олашин. До проблеми професійного становлення майбутніх психологів.....	101
Н.В. Теличко, А.О. Брегвадзе. Педагогічні умови формування комунікативної компетенції у професійній підготовці вчителя іноземної мови.....	109
Н.В. Теличко, А.Ю. Шпеник. Організація іншомовного комунікативного середовища у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи.....	116
Н.В. Теличко, О.Ю. Бабіга. Діалогічне мовлення на занятті іноземної мови як один із шляхів реалізації особистісно-орієнтованого навчання.....	121
Н.В. Теличко, Ю.М. Копча. Умови та засоби формування мотивації у студентів при вивченні англійської мови.....	125
Н.М. Чорна. Генезис українсько-польських взаємин в контексті інтеграції Польщі до Європейського Союзу: інтерпретації українських дослідників.....	129
Н.О. Герцовська, М.В. Занік. Вплив на свідомість людини через сучасні форми фразеології.....	136

SUMMARY

The organizational and pedagogical conditions of formation of readiness of the future teacher to realization of the communicative approach in teaching a foreign language elementary school students, namely communicative content direction professionally-oriented disciplines; organization communicatively oriented teaching practice; creation of foreign language communicative environment have been substantiated in the article. The pedagogical technologies, their implementation into the educational process of higher educational institutions have been defined.

Key words: communicative approach, foreign language communicative environment, communicative situations, speech material, cross-cultural communication.

УДК 378:811.111

ДІАЛОГІЧНЕ МОВЛЕННЯ НА ЗАНЯТТІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

ТЕЛИЧКО Н.В., БАБИТА О.Ю.
Мукачівський державний університет

Для формування навичок діалогічного мовлення студентів на заняттях іноземної мови доцільно застосовувати особистісно-орієнтований підхід, що передбачає створення штучних педагогічних ситуацій, що потребують прийняття з боку студентів самостійного рішення, оскільки студенти навчаються самостійно творчо мислити; вступати в бесіду, зміст якої потребує культури діалогічного мовлення; давати критичну оцінку проблемі, що обговорюється; поповнювати власний глосарій з іноземної мови. Саме таку особистісно-орієнтовану ситуацію кожний педагог спроможний створити на занятті у формі діалогу між викладачем та студентами або між студентами.

Ключові слова: діалогічне мовлення, особистісно-орієнтоване навчання, мовленнєве спілкування

Постановка проблеми. Становлення української демократичної держави, побудова громадянського суспільства передбачають зміни у системі освіти України. Це в першу чергу стосується переорієнтації на особистість громадянина. Особливої значущості це набуває в сучасних умовах, пов'язаних з інтеграцією України в Європейський союз, у погодженні з Болонською угодою. Для цього необхідно створення життєздатної системи безперервного навчання й виховання для досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей, постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації. Гуманістичні цінності освіти передбачають напрямок професійної переорієнтації у підготовці майбутніх фахівців до особистісно-орієнтованої педагогіки співробітництва. Особистісно-орієнтоване навчання пріоритетом педагогічної системи визнає особистість студента, її самобутність і самоцінність, передбачає співробітництво викладача і студента, в процесі якого відбувається обмін досвідом різного змісту. Привабливий гуманний варіант взаємодії двох досвідів йде не по лінії витіснення індивідуального і заміни його суспільним, а шляхом їх постійного погодження, використання всього того, що накопив студент, як суб'єкт пізнання у своїй власній попередній діяльності. Розвиток студента як особистості йде не тільки через оволодіння заданою викладачем унормованою діяльністю, але й через постійне збагачення, перетворення суб'єктного досвіду, як важливого джерела особистого розвитку. На основі виконання відповідних завдань відбувається оволодіння знаннями та наперед передбаченими способами роботи, тобто основним результатом учення стає розвиток особистості в процесі засвоєння знань, умінь і навичок [2].

Визнання студента головною діючою фігурою всього освітнього процесу і є особистісно-орієнтоване навчання. Студент як суб'єкт вузу стає реальним і повноправним господарем учення, побуту, суспільного життя і майбутньої професійної діяльності, що повністю усвідомлює всю міру відповідальності за зроблений вибір, за ствердження своєї свободи, честі, гідності, фізичної та духовно-моральної готовності до праці, засвоєння цінностей, необхідних для становлення сучасного фахівця. Значні потенційні можливості у

вирішенні питань з даної проблеми закладені у заняттях іноземної мови, зокрема, в діалогічній роботі [4].

Об'єкти та методи дослідження свідчить, що багатьма науковцями, педагогами й дослідниками пріоритетним у навчанні іноземної мови є створення особистісно орієнтованих ситуацій [3]. У наукових пошуках проблема особистісно-орієнтованої освіти розглядалась у працях І.Д.Беха, О.В.Бондаревської, В.В.Серікова, А.В.Фурмана, І.С.Якиманської. Психологічні засади проблеми розглядалися І.Я.Лернером, М.І.Махмутовим, Г.І.Щукіною. Дослідники по - різному бачать процес реалізації і становлення моделі особистісно-орієнтованої освіти: культурологічна (О.В.Бондаревська); антропологічна (Л.Рахлевська); психолого-дидактична (І.С.Якиманська); позиційно - дидактична (В.В.Суриков); проективна (М.Алексеев).

Дослідники (Ф.М.Рабінович, Г.В.Рогова, Т.Є.Сахарова) доводять, що викладачі іноземної мови мають розуміти важливість створення умов, які стимулюють діалогічне мовлення. До таких умов вони відносять: мотивацію, ситуативність та особистісну орієнтацію, які стають структурним компонентом заняття [6].

Постановка завдання. Мета написання статті полягає у обґрунтуванні переваг особистісно-орієнтованого навчання для формування навичок діалогічного мовлення на занятті іноземної мови.

Результати та їх обговорення. Основною процесуальною характеристикою особистісно-орієнтованої освіти є навчальна ситуація, яка актуалізує, робить затребуваними особистісні функції учнів. Конструювання такої ситуації, як показали дослідження [4], пропонує реалізацію трьох основних умов: подання елементів змісту освіти у вигляді різнорівневих особистісно-орієнтованих завдань («технологія задачного підходу»); засвоєння змісту в умовах діалогу як особливого дидактико - комунікативного середовища, що забезпечує суб'єктно - смислове спілкування, рефлексію, самореалізацію особистості («технологія навчального діалогу»); імітація соціально - рольових і просторово - часових умов, що затребують від вихованця прояву особистісних функцій в умовах внутрішньої конфліктності, колізійності, змагання («технологія імітаційних ігор») [5, 12].

Тріада «завдання - діалог - гра» розкриває підстави своєрідного «технологічного комплексу» особистісно-орієнтованого навчання.

Програма досліджень в рамках концепцій особистісно-орієнтованої освіти включає кілька напрямків:

- методологічні регулятиви побудови теорії і практики особистісно-орієнтованої освіти;
- історичні передумови концепції особистісно-орієнтованого навчання;
- міжнародний досвід побудови систем і технологій особистісно-розвиваючої освіти, їх порівняльно-педагогічний аналіз;
- джерела і процедури педагогічного цілепокладання в умовах особистісно-орієнтованих освітніх систем;
- відбір і композиція змісту освіти з позиції особистісного підходу;
- технології особистісно-орієнтованого навчання;
- підготовка педагогічних кадрів і керівників освітніх установ до реалізації особистісного підходу у педагогічній та управлінській діяльності [3].

Оскільки система навчання іноземних мов є одним з елементів загальної системи освіти, то все вище сказане має відношення і до неї. Отже, основним принципом навчання ІМ є його особистісно-орієнтована спрямованість, спрямованість на мовну особистість учня. У зв'язку з цим ще раз підкреслюємо, що висунення концепту мовної особистості вторинної мовної особистості як системоутворюючого фактора сучасної методичної теорії і практики представляється досить актуальним і співзвучним загальноосвітній ідеології. Мовна особистість редукується і постає як генетично обумовлена схильність до створення і

маніпулювання знаковими системами, як «людський» корелят мови з великої літери. У такому розумінні мовна особистість є багат шаровий і багатокomпонентний набір мовних здібностей, умінь, готовності до здійснення мовних вчинків різного ступеня складності, вчинків, що включають виявлення і характеристику мотивів і цілей, рушійних розвитком особистості, її поведінкою, і в кінцевому підсумку визначають ієрархію смислів і цінностей в мові моделі світу.

Принцип орієнтації навчання іноземної мови на формування рис вторинної мовної особистості самим природним чином робить актуальним завдання не просто навчити учня вести себе (за допомогою ІМ) як носія мови, що вивчається, але і розвинути в учня здатність і готовність здійснювати текстову діяльність, здатність до адекватної взаємодії з представниками інших культур і соціумів на різних рівнях. Цілком очевидно, що реалізувати це положення можливо лише в тому випадку, якщо система навчання предмета буде максимально орієнтована на особистість студента, його реальні потреби і мотиви, соціокультурні та індивідуальні програми розвитку. Тому в якості похідного з названого вище принципу може бути наступне: побудова навчального процесу має здійснюватися не з позиції логіки та системності предмета засвоєння, а з точки зору логіки розвитку особистості, її суб'єктивного внутрішнього стану, його індивідуальної програми засвоєння мови, що вивчається. При цьому для успішного засвоєння ІМ важливі не дисципліна і старанність, а прояв студентом власної активності, радість і задоволення від спілкування суб'єктів навчального процесу один з одним, від усього того, чим необхідно займатися на заняттях.

Заняття, на якому створюються штучні педагогічні ситуації, що потребують прийняття з боку студентів самостійного рішення, стає більш ефективним, оскільки: студенти навчаються самостійно творчо мислити; вступати в бесіду, зміст якої потребує культури діалогічного мовлення; сприяє підвищенню ефективності у вивченні іноземної мови; навчаються давати критичну оцінку проблемі, яка обговорюється; поповнюють власний глосарій з іноземної мови.

Заняття, в структуру якого викладач іноземної мови закладає штучно створену педагогічну ситуацію, потребує від студентів творчого міркування. Вступаючи в діалогічне спілкування, студент набуває не тільки пізнавальний досвід, але й досвід культури діалогічного мовлення [7, 61].

Саме таку особистісно-орієнтовану ситуацію кожний педагог спроможний створити на занятті у формі діалогу між викладачем та студентами або між студентами. Адже діалог на занятті - це не тільки обмін інформацією або форма спілкування між двома співрозмовниками. Завдяки навчання діалогу студенти вчаться оволодівати «принципами варіативності» у виборі фразеологічних доведень іноземною мовою. Але культура діалогічного мовлення потребує від студентів порівнювати зміст обраних речень, які (при наявності названої культури) мають бути яскравими, відображати характер і зміст висловленої думки. Мовленнєва культура, яка стає основою культури діалогічного мовлення, одночасно є і культурою мовленнєвого спілкування. Діалогічне спілкування потребує від студентів уміння не тільки використовувати фразеологічні засоби для розкриття своїх почуттів, але й застосовувати їх як тактичні прийоми [5].

За вимогами діалогічного мовлення співбесідники розглядаються як рівноправні суб'єкти спільної діяльності. Студенти тренуються оцінювати процес розгортання діалогу зі своїх особистих позицій, змінювати напрям діалогу. Цінність діалогу проявляється ще й в тому, що він передбачає постійну зміну ролей співрозмовників [9].

Досліджуючи проблему навчання діалогічного мовлення в ситуаціях рольової поведінки, Є.С.Аргустянянц дійшла такого висновку: якщо в процесі мовленнєвого спілкування комуніканти є «носіями певних соціальних ролей, формування мовленнєвих

умінь та навичок можна розглянути як штучний процес засвоєння певного ряду ролей. Тому для ефективного формування мовленнєвих умінь та навичок слід використовувати ситуації рольової поведінки, в якій фігурують статусні, позиційні та ситуативні ролі» [1]. Ми вважаємо, що для реалізації особистісно-орієнтованого навчання мовленнєва ситуація на занятті з іноземної мови повинна бути проблемною. Обговорення проблеми на занятті - вже є справжній діалог. Під час висловлювання свого судження, власного відношення до конкретної ситуації або її оцінки студент вчиться погоджуватися або спростовувати думку співбесідника. Разом з тим студенти мають навчитися вислуховувати співрозмовника та з повагою ставитися до його думок.

Найбільш ефективно проблемна ситуація може реалізовуватися на занятті іноземної мови у груповій діяльності. На наш погляд, групова діяльність - це ефективна форма навчання в малих групах студентів, які об'єднані загальною навчальною метою та співпрацюють з викладачем та іншими студентами.

Стосунки між викладачем та студентами набувають характеру співпраці, оскільки педагог безпосередньо втручається в роботу малих груп тільки тоді, коли в студентів виникають запитання. Крім того, групова навчальна діяльність дозволяє реалізувати природне прагнення студентів до співпраці на засадах діалогічного спілкування та взаємодопомоги. Робота в групах сприяє активізації діалогу та формуванню гуманних стосунків між студентами [8, 44].

Перевагами діалогічного спілкування стають такі його результати: формування уміння доводити свою точку зору, культурно відстоювати її, уважно прислухатися до думок інших. Групова діяльність на уроці також виконує організаційну функцію: студенти вчать розподіляти обов'язки, спілкуватися один з одним, розв'язувати конфлікти, які інколи виникають у спільній діяльності у випадку неузгодженості думок при розв'язанні штучної ситуації.

Висновки. Особистісно-орієнтована технологія організації навчання студентів не є метою, а засобом досягнення мети. Увесь сенс упровадження нової освітньої системи полягає в тому, щоб зробити процес вивчення кожної окремої навчальної дисципліни творчим та індивідуальним, щоб це вивчення зацікавило студента, принесло йому моральне й інтелектуальне задоволення від того, що він пізнає, від власного інтелектуального й освітнього зростання.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці спеціальних методик застосування особистісно-орієнтованого навчання для формування навичок діалогічного мовлення на занятті іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гапонова С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом / С.В.Гапонова // Іноземні мови. – 1998. – №1. – С.24-31
2. Стенина Н.С. Формирование коммуникативной компетенции иностранных учащихся на основе межпредметных связей // Образование через науку. Тезисы докладов Международной конференции. Москва, 2005 г.- М.:МГТУ им. Н.Э.Баумана, 2005. – (0,25 п.л.)
3. Тарнопольский О.Б. Методика обучения английскому языку для делового общения / О.Б.Тарнопольский, С.П.Кожушко. – К.: Ленвиг, 2004. – 192 с.
4. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация / С.Г.Тер-Минасова. – М.: Русский язык, 2000. – 317 с.
5. Blommaert, J. Discourse: A critical introduction / J. Blommaert. – Cambridge University Press, 2005. – 253 p.
6. Canale M. Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing / M. Canale, M. Swain. – Applied Linguistics 1, 1980. – P.1-47
7. Clyne M. Intercultural communication at work: Cultural values in discourse / M. Clyne. – Cambridge University Press, 1994. – 217 p.
8. Cohen R. International Communication: An Intercultural Approach / R. Cohen // Cooperation and Conflict. – 1987. – Vol. 22. – P.63-80

9. Wierzbicka A. Emotions Across Languages and Cultures. Diversity and Universals / A. Wierzbicka – Cambridge University Press, 1999. – 241 p.

АННОТАЦИЯ

ДИАЛОГИЧЕСКАЯ РЕЧЬ НА ЗАНЯТИЯХ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА КАК ОДИН ИЗ ПУТЕЙ РЕАЛИЗАЦИИ ЛИЧНОСТНО ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ

Для формирования навыков диалогической речи студентов на занятиях иностранного языка целесообразно применять личностно ориентированный подход, предусматривающий создание искусственных педагогических ситуаций, требующих принятия со стороны студентов самостоятельного решения, поскольку студенты учатся самостоятельно творчески мыслить; вступать в беседу, содержание которой требует культуры диалогической речи; давать критическую оценку обсуждаемой проблеме; пополнять собственный глоссарий по иностранному языку. Именно такую личностно ориентированную ситуацию каждый педагог способен создать на занятии в форме диалога между преподавателем и студентами или между студентами.

Ключевые слова: диалогическая речь, личностно ориентированное обучение, речевое общение

SUMMARY

DIALOGIC SPEECH AT THE FOREIGN LANGUAGE CLASSES AS ONE OF THE WAYS OF REALIZATION OF PERSONALITY BASED LEARNING

It is expedient to apply personality based approach involving the creation of pedagogical situations that require students' independent decision as they learn to think creatively; take part in conversation, the contents of which requires cultural dialogue speech; give a critical assessment of the problem discussed; replenish own glossary of foreign languages for the skills of dialogical speech of students at the foreign language classes. It is such a person oriented situation every teacher can create in the form of dialogue between teacher and students or between students at the foreign language classes.

Key words: dialogical speech, personality based learning, speech communication.

УДК 378:811.111

УМОВИ ТА ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ТЕЛИЧКО Н.В., КОПЧА Ю.М.

Мукачівський державний університет

Статтю присвячено дослідженню умов та засобів формування мотивації у студентів при вивченні англійської мови. Мотивація виступає як умова будь-якої людської діяльності, є необхідною передумовою успішного навчання іноземної мови. Продуктивне вивчення завдячує змісту навчання, вдосконаленим методикам та засобам, але значною мірою залежить від рівня мотивації. Обґрунтовано сутність процесу формування стійкої мотивації, а саме як навчання професійної мови на першому етапі у ВНЗ. Причиною зростання використання мови є міжнародні комунікації. Визначено загальні умови утворення мотивації – зовнішні (престиж професії, високооплачувана робота, перспективи подорожі за кордон, заохочування батьків та друзів) та внутрішні (амбітність студентів). Охарактеризовано два етапи, які різняться між собою як заохочуючий етап (похвала вчителя, позитивні оцінки) та етап формування стійкої мотивації (успішне оволодіння іноземною мовою). Виявлено дві групи методів формування стійкої мотивації. Перша група – психологічні прийоми та методи (індивідуальний підхід, доброзичливий клімат у колективі). Друга група – методико-педагогічні методи та загальні дидактико-педагогічні методи (посильність завдань та матеріалу, що вивчається, зростання складності навчальних вправ та задач). Виявлено труднощі сформованої мотивації, які спричинені індивідуальними бажаннями та діями студента, як особистості. Здійснено аналіз специфіки психологічних, методико-педагогічних прийомів, які залежать від спонук та потреб особистості та методів формування і підтримки мотивації на стабільному високому рівні під час сприятливої атмосфери навчання.

Ключові слова: мотивація, мотиваційні засоби, стійка мотивація, методико-педагогічні методи, дидактико-педагогічні методи, психологічні особливості, психологічна атмосфера.

Зміни в міжнародних відносинах між країнами, загальний швидкий розвиток науки і техніки, гуманітарна спрямованість світового культурного процесу привели до підвищення ролі